

Motion till riksdagen 2009/10:K319

av Lage Rahm m.fl. (mp)

Öppna standarder i offentlig verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör upprätta en plan för övergång till öppna standarder i den offentliga sektorn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndigheters elektroniska kommunikation med medborgare.

Motivering

Riksdag och regering har vid många tillfällen uttalat hur viktigt det är med standarder. Kortfattat kan sägas att standarder är överenskommelser om hur en viss sak ska göras eller beskrivas, exempelvis för att underlätta för olika produkter att fungera tillsammans. Detta underlättar inte bara för tillverkarna utan även för konsumenterna och andra.

Tvärt emot vad man skulle kunna tro är inte alla standarder öppna. Många standarder är mer eller mindre slutna på olika sätt. Det kan handla om att processen att ta fram standarden inte är öppen, att det bara går att få ut den under sekretess eller att den bygger på patent som inte får användas utan stora avgifter eller endast med kraftiga restriktioner.

I många fall handlar det dessutom om att det människor tror är en standard i verkligheten inte alls är en riktig standard utan en ”defacto-standard”. Ett företag kan ha utvecklat något som sedan spridits så mycket och använts av så många att det används mer än eventuella standarder på området.

Öppna standarder är å andra sidan standarder där processen varit öppen, där standarden är tillgänglig, där det inte finns patent som hindrar användande och där det inte finns några restriktioner för återanvändning av standarden.

Fel! Okänt namn på

Detta borgar förutom för det positiva med en standard även för ökad kvalitet i standarden eftersom möjligheten att bidra till standarden inte är begränsad.

Öppna standarder är dessutom någonting som ökar i omfattning och kommer att bli alltmer viktigt framöver och det skulle vara väldigt olyckligt om Sverige inte alls kunde ta del eller vara en del av detta. Sverige har tyvärr redan kommit på efterkälken. Det verkar som att det finns en stor stelbenthet kring detta, många gånger särskilt i den offentliga sektorn där allt som inte tillverkas av samma stora företag ofta ses med misstänksamhet.

Ett problem som det företag eller den organisation som inte använder sig av öppna standarder kan drabbas av är att de satsat hårt på och mycket pengar i en lösning som senare visar sig vara fel eller i varje fall inte möjlig att använda längre. Då kan det vara omöjligt att emigrera till någonting annat eller i varje fall väldigt dyrt.

Med användning av öppna standarder minimeras dessa risker. Det kommer alltid att vara möjligt att ta fram lösningar för öppna standarder och det kommer alltid att vara möjligt att byta till någonting annat eftersom den öppna standarden är tydligt definierad och tillgänglig och möjlig för vem som helst att arbeta med.

En annan fördel med öppna standarder är att de underlättar för en väl fungerande marknad. Istället för de stora inlåsnings som slutna standarder, men framför allt frånvaron av riktiga standarder, medför finns möjlighet att byta leverantör av produkter och tjänster utan att byta ut allting och med förvisningen om att inte allt som tidigare gjorts behöver göras om.

Mot bakgrund av detta vore det orimligt om inte den offentliga sektorn i Sverige i större utsträckning gick över till öppna standarder. Idag är det många gånger omöjligt att kommunicera med myndigheter i Sverige med hjälp av öppna standarder. Detta är i sig anmärkningsvärt. Myndigheter måste kunna kommunicera med medborgarna, och att, som sker i många fall, begära att denna kommunikation ska ske via produkter som kostar mycket pengar är inte rimligt när det finns bra, öppna alternativ.

Regeringen borde upprätta en plan för den offentliga sektorns övergång till öppna standarder på alla områden där sådana finns. Vidare borde det vara ett lagkrav att möjliggöra kommunikation med medborgarna på sätt som inte kräver användande av icke-standarder.

Stockholm den 2 oktober 2009

Lage Rahm (mp)

Max Andersson (mp)

Mats Pertoft (mp)